

Fàbrica de Cartró

Sant Joan Despí

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer de Les Begudes, 25

Coordenades:

Latitud: 41.37377
Longitud: 2.04733
UTM Est (X): 420333
UTM Nord (Y): 4580688

Classificació

Número de fitxa: 08217 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Noucentisme Popular
Segle: XIX-XX
Autoria de l'element: Josep Domènech, Josep Maria Jujol, Ignasi Mas i Melcior Viñals
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Alguns espais estan deteriorats.
Protecció: Legal
Observacions protecció: BPU. T6 Catàleg de protecció i rehabilitació del patrimoni. 1995
Número inventari: IPA 19274
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat: Privada
Titular: 0409702DF2800G0001FJ
Autoria de la fitxa: Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dc., 31/10/2018 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic constituït per diversos edificis productius. Es tracta de naus de notables dimensions, de planta rectangular i cobertes a dos vessants, que es troben distribuïdes a l'entorn de la nau principal. Aquesta té el salt de l'Erasme a la part posterior, que originalment proporcionava l'energia per produir el cartró. A l'interior s'hi conserva tota la maquinària dividida en dos espais diferenciats; el primer on s'elaborava el cartró i el segon on es preparava per al seu embalatge. A migdia la nau queda unida per un cobert, obra de Josep Maria Jujol, a una segona nau de notables dimensions. El cobert té la façana de llevant d'obra vista, amb portals i finestral d'arc escarser, que s'orienten al pati dels assecadors. La segona nau té la façana orientada a migdia i esdevé l'actual accés principal. El parament dels murs és d'obra vista i s'obre a les quatre façanes amb grans finestral d'arc escarser, entre els que destaca el triforat de la part superior del frontis. A l'interior en destaquen les encavallades de fusta que sostenen la coberta. Des d'aquesta nau en direcció a llevant s'hi adossen de forma paral·lela diversos coberts disposats de més gran a més petit, que s'utilitzaven com a secadors del cartró. Els primers coberts, de construcció més antiga, conserven els assecadors dissenyats pel propi Jujol. La tercera nau s'adossa a llevant de la principal de forma perpendicular i enllaça amb la casa dels encarregats, encarada al pati dels assecadors. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana. El frontis es compon de quatre eixos d'obertures d'arc pla arrebossat, excepte dos portals d'arc escarser de la planta baixa. El tractament dels murs és arrebossat i pintat. A l'angle que formen la nau principal i la tercera hi ha una xemeneia troncocònica d'obra vista.

Història

Antigament, en aquest emplaçament hi havia un molí que prenia la força del salt de l'Erasme, un dels cinc salts d'aigua que tenia el Canal de la Infanta al segle XIX. Es creu que en aquest moment s'hi fabricaven indianes de la mà d'Erasme de Gònima. El molí va ser comprat l'any 1913 per Esteve Bachs per produir-hi cartró, i poc després passà als germans Marià i Lluís Bachs, que el van ampliar i reformar. Van encarregar el primer projecte l'any 1928 a Josep Domènech i Mansana. Poc després, l'any 1931, van encarregar a Josep Maria Jujol que unifiqués la part antiga i la nova. La tercera fase de construcció es correspon amb el garatge i la porteria, projectats per M. Viñals. La fàbrica va funcionar amb l'energia del salt de l'Erasme fins el 1964. Des d'aleshores fins a l'any 1990 en què va cessar la seva activitat comercial, la fàbrica funcionava amb energia elèctrica. Des de l'any 1997, els propietaris tenen un conveni amb l'entitat sense ànim de lucre Solidança, que utilitza la nau principal per a la venda de roba usada com a mesura d'inserció sociolaboral per persones en risc d'exclusió social.

Bibliografia

ARTIAS, B., coord. (2003). Gaudí, Jujol i el modernisme al Baix Llobregat. Barcelona: Editorial Mediterrània.

CABELLO, A.M. ; ROCIO, C. (1998). "Can Cartró: Patrimoni Arquitectònic i Industrial de Sant Joan Despí", Ieres Jornades d'Estudi del Patrimoni del Baix Llobregat. Cornellà de Llobregat.

Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic. 1995. Ajuntament de Sant Joan Despí.

DOÑATE, I. (coord.). (2015). El Canal de la Infanta: La recuperació d'un patrimoni. Cornellà de Llobregat: L'Avenç de Cornellà de Llobregat.

Informe provisional sobre les actuacions de la Direcció General del Patrimoni d'Arxius, Biblioteques,

Museus i Patrimoni relatives a la protecció de l'arquitectura de Josep Maria Jujol. Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni. 2014.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Sant Joan Despí (Baix Llobregat). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

TEJERO, R. (2002). "La última fàbrica de cartró del segle XIX", El Camí. Núm. 11. Colla de Geganters de Sant Joan Despí.

